

Barcelona, desembre del 2021

Lluís Llach torna en directe al Palau Sant Jordi de Barcelona, envoltat de convidats | El concert ha volgut servir per donar a conèixer el procés participatiu del Debat Constituent

Foto: Juan Miguel Morales

El Debat Constituent ha estat per a **Lluís Llach** una força prou potent i atractiva per motivar-ne el retorn als escenaris, encara que fos per una nit. Amb 14 minuts de retard sobre l'hora prevista s'han apagat els llums al Palau Sant Jordi i **Lluís Llach** ha arrencat a cantar sol a piano "Vida". 14, precisament, són també els anys que fa que es van apagar els llums a Verges, el 24 de març del 2007. El concert organitzat pel Debat Constituent ha marcat el retorn a l'escenari d'un dels músics imprescindibles per entendre la cançó d'autor als Països Catalans. Un recinte ple de gom a gom s'ha alçat dempeus per agrair l'oportunitat de retrobar-se amb l'autor de bona part de la banda sonora política i sentimental del país.

Després de la incial "Vida", "Alè" -una de les cançons d'*Astres* (CBS, 1986)- ha donat pas a la resta de la banda: **Carles Cases** (teclats), **Jordi Armengol** (guitarra), **Marc Prat** (baix), **Dani Forcada** (bateria) i **Anna Comellas** (violoncel), enterbolida per un so notablement distorsionat.

Llach ha aturat el concert per cridar a la defensa aferrissada de la llengua i cantar, a continuació, una emotiva "Silenci": un cant contra la por i la censura, i una de les cançons més recordades del cèlebre *Barcelona, gener del 1976* (Movieplay, 1976).

El manresà **Natxo Tarrés**, un dels membres de **Gossos**, ha sortit a interpretar a duet "Un himne per no guanyar", de *Temps de revoltes* (Picap, 2000), acompanyats pel també bagenc **Carles Cases** al piano. **Tarrés** ha agafat la guitarra per dedicar "al Lluís activista i tossudament alçat" la

cançó de **Gossos** "Tornarem a casa".

Lluís Llach amb Jordi Armengol. Foto: Juan Miguel Morales

"La gallineta" empenyada ha pres la veu de la tortosina **Montse Castellà**, que s'ha sumat a la reivindicació amb una versió joganera empresa pel piano de **Cases. Castellà**, a més, ha cantat per "les lluites compartides i la república que volem construir" la cançó "Revolució" del seu treball *Punts de llibre* (A Flor de Tiempo, 2018). "Lo riu és vida!" ha exclamat la cantautora en acabar la peça, acompanyada pel públic.

"Venim del nord, venim del sud" ha fet sorgir les espelmes -més ben dit els llums dels mòbils- entre el públic. **Llach** ha lamentat que encara "s'apallissin *maricons* com jo pels carrers" abans de cantar "Cançó d'amor" acompanyat de **Suu i Joan Reig**. Un tema del seu disc *Campanades a morts* (Movieplay, 1977), on **Llach** es despullava davant del seu públic i anunciava la seva homosexualitat. Tot seguit, **Reig** ha arrencat a cantar els primers versos d'un *blueser* "El jorn dels miserables", per incorporar-se tot seguit a la bateria. **Llach** ha aprofitat per incloure a la cançó uns versos dedicats a la conjuntura política: "Pels més de 3.000 perseguits, pels empresonats i exiliats". Un dels grans moments del concert, on l'energia rítmica de **Reig** ha contagiats la banda i la veu del cantant.

Llach ha volgut dedicar la següent cançó "als presos de Lledoners: Jordi Cuixart, Jordi Sánchez, Oriol Junqueras, Raül Romeva, Jordi Turull, Quim Forn i Josep Rull", i molt especialment "a les dues dones que estaven apartades del grup i que van patir tot això en solitud: Carne Forcadell i Dolors Bassa". L'expresidenta del Parlament era present a l'acte, i s'ha aixecat emocionada per saludar. **Llach** també ha volgut dedicar la cançó "a la gent a l'exili: el president Puigdemont" -que ha arrencat els aplaudiments més forts i els crits de 'President-', "els consellers Comín, Puig i Clara Ponsatí"; i "també a dues dones que no tenen tanta presència: la Marta Rovira i Anna Gabriel". Però molt especialment als "perseguits anònims, que són els que realment us representen

a vosaltres, que sou els que els feu por".

Joan Dausà s'ha sumat aleshores al piano després de dir al músic de Verges que "és molt emocionant tornar-te a sentir cantar". Del repertori de **Llach**, han interpretat una arrossegada "I si canto trist", mentre que del santfeliuenc han cantat "La vida és més que això".

Lluís Llach amb Ju i Gemma Humet. Foto: Juan Miguel Morales

Un record sentit per a **Laura Almerich** -i el compromís de no tornar a interpretar "Laura"- han donat pas al valse "Tinc un clavell per tu" i a la *performance* màgica del **Mag Lari**. Unes magnífiques **Gemma Humet** i **Ju** s'han unit al cantautor per interpretar una cançó que **Llach** va escriure originalment per a la seva mare, però que ha volgut dedicar a la desapareguda **Muriel Casals**, perquè "gràcies a gent com elles podem imaginar un futur millor": "Cant de l'enyor". **Humet** i **Judith Puigdomènech** han reprès el paper que **Maria del Mar Bonet** i **Marina Rossell** van fer a l'històric concert al Camp del Barça del 6 de juliol de 1985.

Els Catarres han volgut acompanyar a tres veus "Abril 74", una cançó en què el públic ha seguit aplaudint "les primaveres lliures" prop de cinc dècades després. El trio d'Aiguafreda ha interpretat tot seguit la cançó que **Llach** ha explicat que havia "d'aguantar" a la fi dels *meetings* de Junts pel Sí: "Invencibles". A requeriment del 'catarra' Èric Vergés, el públic s'ha alçat de la cadira per ballar rítmicament un tema que, com a mínim, desentonava amb el to de la resta del concert.

L'antimilitarista "Cançó sense nom", amb el cantautor novament sol a veu i piano, ha comptat amb la participació de la ballarina **Marta Carrasco**. Una cançó escopida amb ràbia per **Llach**, amb la qual ha aconseguit un moment de gran bellesa artística.

"País petit" ha emocionat el públic, a la vegada que ha tornat a evidenciar els problemes de so que han acompanyat tot el concert. **Llach** ha anunciat el final del concert amb un tema que "mai

he fet servir per acabar": "Companys, no és això"; una cançó "per a acompanyar la ràbia i la impotència" que ens acompanyen en els darrers temps. **Llach** s'ha envoltat de la resta de convidats per cantar a una sola veu versos com "*Ens diran que ara cal esperar / És l'espera dels que no ens aturarem / Fins que no calgui dir: no és això*". Un cant inconformista que ha posat punt final al concert. Prop de cinc minuts d'aplaudiments i la frase "la veu la teniu vosaltres" han precedit "L'estaca", cantada a ple pulmó i a *cappella* pels prop de 16.000 assistents al concert. Els músics han abandonat l'escenari, i el públic ha esclatat amb crits d'"Independència!".

Els bisos han començat amb "Que tinguem sort", i han seguit amb una sentida reivindicació als poetes. Les "Corrandes d'exili" escrites per **Pere Quart** han estat acompanyades novament per les veus de **Gemma Humet** i **Ju**. Una cançó que ha volgut explicar la duresa de l'exili i el cementiri en què hem convertit les aigües del Mediterrani. Sens dubte, un dels moments més emotius de la nit. El concert ha acabat a continuació, quan el públic ha arrencat a cantar improvisadament "Els Segadors".

De ben segur que el concert no passarà a la història pels seus valors musicals. És també discutible l'opció d'incorporar enmig d'un concert com aquest repertori propi dels artistes convidats. Un precedent com el del *Concert per la llibertat* organitzat per Òmnium Cultural el 2014, potser hauria d'haver fet canviar d'opinió els promotors de l'acte. En qualsevol cas, ha estat una vetllada històrica per als (molts) seguidors de la carrera de **Lluís Llach**, i un bon regal musical abans d'acabar un any tan complicat.

Lluís Llach amb els convidats al concert. Foto: Juan Miguel Morales